

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 martie 2020 și a sentinței Judecătoriei Drochia sediu Rîșcani din 24 septembrie 2019 în cauza penală în privința lui

Solcanu Ivan xxx, născut la xxxx, domiciliat în mun. xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.12.2015 – 24.09.2019;

Instanța de apel: 10.10.2019 – 04.03.2020;

Instanța de recurs: 22.05.2020 – 17.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediu Rîșcani din 24 septembrie 2019, *Solcanu Ivan* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 145 alin.(1) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Costiceanu Oleg a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea în beneficiul ultimului de la inculpatul Solcanu Ivan suma de 2973,5 lei cu titlu de prejudiciu material suportat în urma infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Solcanu Ivan, la data de 20.04.2015, aproximativ la ora 22:40, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în drum, în fața gospodăriei lui Costiceanu Oleg, din satul Corlăteni, raionul Rîșcani, în cadrul unui conflict iscat spontan între el și Sîrbu Alina, intenționat, având scopul de a-l omorî pe Costiceanu Oleg, care a intervenit în apărarea Alinei Sîrbu, i-a aplicat acestuia două lovituri cu un cuțit de vânătoare în regiunea spatelui, însă, din cauze independente de voința sa, nu și-a dus intenția până la capăt, deoarece victimei i-a fost acordat neîntârziat ajutorul medical, cu spitalizarea lui în stare gravă la spitalul

municipal Bălți.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.94/D din 03.05.2015, lui Costiceanu Oleg i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, exprimate prin traumatism toracic deschis, plagă tăiată de cuțit penetrantă în regiunea cutiei toracice dreapta, pneumohemotorace pe dreapta.

Instanța a calificat acțiunile inculpatului conform indicilor componenței de infracțiune prevăzută de art.27, 145 alin.(5) Cod penal - tentativă de omor intenționat, adică acțiune intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni de omor, care nu și-a produs efectul din cauze independente de voința făptuitorului.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Solcanu Ivan, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la achitarea lui de sub învinuirea formulată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.27, 145 alin.(1) Cod penal.

3.1 În argumentarea apelului inculpatul a invocat că:

- la pronunțarea sentinței prima instanță nu a ținut cont de argumentele apărării aduse în susținerea poziției de nevinovăție a inculpatului, precum și nu a analizat just probele în acest sens, bazându-se exclusiv pe unele presupuneri ale acușării, soluția emisă nefiind eficient motivată;

- instanța de judecată nu s-a expus convingător referitor la prezența la Solcanu Ivan a intenției de omor a lui Costiceanu Oleg, care chipurile, nu a fost realizată până la capăt din cauze ce nu depindeau de voința inculpatului;

- consideră, că instanța urma să delimiteze infracțiunea incriminată de infracțiuni conexe, cum ar fi cele prevăzute de art.149 și art.151 alin.(4) Cod penal;

- consideră că nu a fost demonstrată intenția cu privire la comiterea omorului, or, de fapt nici nu l-a cunoscut anterior pe partea vătămată, neavând cu acesta careva relații. A invocat că în seara incidentului a avut loc un conflict, în care el, adică Solcanu Ivan a fost doborât la pământ și lovit de mai multe persoane, printre care și Costiceanu Oleg, iar raportul de expertiză nr.90 D din 28.04.2015, combate versiunea părții vătămate precum că, Solcanu Ivan nu a fost lovit. A invocat că fiind doborât la pământ și lovit cu picioarele, a fost nevoit să-și scoată cuțitul din buzunar în scopul de a se autoapăra. Credea, că dacă persoanele vor vedea cuțitul în mâna sa, vor înceta să-l lovească. Flutura cu cuțitul deasupra capului, nevăzând în care anume direcție, pentru a se proteja și evita loviturile ce-i aplicau persoanele date. A invocat că din probele cercetate în prima instanță, se constată, că

partea vătămată Costiceanu Oleg și martorii acuzării Bologa Vasile, Costiceanu Vadim au inițiat bătaia, iar Solcanu Ivan doar se apăra de acțiunile acestora. A invocat că versiunea sa se confirmă prin declarațiile Liliei Verhovețchi și prin rapoartele de expertiză 90 D și 94 D.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 martie 2020, a fost respins apelul inculpatului și menținută sentința fără modificări.

4.1. *În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, faptele reținute în sarcina lui Solcanu Ivan de prima instanță, și-au găsit confirmare prin prisma probelor administrate și cercetate în instanța de fond, verificate în instanța de apel, probe care coroborează între ele, necreând dubii referitor la faptul, că circumstanțele descrise și reținute în sarcina inculpatului au avut loc, iar argumentele apărării invocate în susținerea nevinovăției lui Solcanu Ivan poartă un caracter declarativ și sunt invocate cu scopul de a evita răspunderea penală pentru infracțiunea comisă.*

Deși Solcanu Ivan nu recunoaște faptul tentativei de omor comis în privința lui Costiceanu Oleg, invocând lipsa intenției de a suprima viața ultimului, totuși în confirmarea faptelor reținute în sentința de condamnare, de către prima instanță întemeiat au fost reținute declarațiile părții vătămate, a martorilor acuzării și probele scrise, care în cele ce urmează vor fi analizate inclusiv și de instanța de apel.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță justificat a apreciat critic poziția inculpatului, precum că acesta a acționat întru apărarea sa, dorind doar să sperie persoanele care îl maltratau, or, luând cuțitul în mână și aplicând mai multe lovituri cu acesta lui Costiceanu Oleg, Solcanu Ivan își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale exprimate prin aplicarea vătămarilor corporale grave periculoase pentru viață, a prevăzut urmările prejudiciabile ale faptei sale și a admis în mod conștient survenirea acestora. Cele descrise relevă, că Solcanu Ivan a acționat intenționat.

Instanța de apel a notat, că potrivit concluziilor expertizei psihiatrico-legală staționară nr.380-2015 din 04.08.2015, Solcanu Ivan, în perioada comiterii infracțiunii ce i se impută, dereglări psihotice temporare sau cronice, stare de afect n-a manifestat, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale, putea să-și dea seama și înțelegea acțiunile sale, a acționat cu discernământ și deci necesită a fi recunoscut responsabil (f.d.240-241, vol. I).

Prin prisma probelor cercetate s-a constatat, că Solcanu Ivan a scos din buzunarul său cuțitul și i-a aplicat mai multe lovituri lui Costiceanu Oleg în timpul conflictului apărut între ei, cu implicarea și altor persoane, respectiv, intenția inculpatului a fost una spontană simplă, realizată imediat după conflictul iscat.

De asemenea în cadrul procesului s-a demonstrat, că executarea acțiunii infracționale a fost începută de către Solcanu Ivan, însă aceasta nu și-a produs efectul din cauze independente de voința sa, datorită intervenției altor persoane, care i-au acordat ajutor medical, Costiceanu Oleg fiind spitalizat.

În susținerea învinuirii prima instanță întemeiat s-a bazat pe declarațiile părții vătămate Costiceanu Oleg, care în cadrul ședinței primei instanțe a declarat, că Solcanu Ivan l-a lovit de trei ori cu cuțitul în regiunea spatelui, după care toți au început să strige. Ulterior i-a fost acordat ajutor medical (f.d.101-102, f.d.237, vol. II).

Totodată, potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr.94/D din 06.05.2015, la Costiceanu Oleg se determină traumatism toracic deschis: plagă tăiată de cuțit penetrantă în regiunea cutiei toracice dreaptă, pneumohemotorace pe dreapta, plagă tăiată de cuțit pe torace pe stânga nepenetrantă, plagă tăiată de cuțit în regiunea lombară pe dreapta nepenetrantă, care au apărut în urma acțiunii unui corp ascuțit-tăios, care putea fi și un cuțit, și corespund categoriei vătămarilor corporale grave periculoase pentru viață (f.d.127-128, vol. I).

Faptul atentării la viața lui Costiceanu Oleg în cazul din speță, este confirmat prin lovirea acestuia cu cuțitul de mai multe ori în regiunea cutiei toracice, precum și lombară, unde sunt poziționate organele de importanță vitală, cauzându-i o dereglare a sănătății de lungă durată, de către Solcanu Ivan astfel fiind creat pericolul real pentru Costiceanu Oleg, exprimat prin tentativă de lipsire de viață.

Depozițiile părții vătămate sunt susținute și prin declarațiile martorului Costiceanu Aliona, (f.d.103-104, vol. II), declarațiile martorului Sîrbu Alina (f.d.241-242, vol. II), declarațiile martorului Verhovețchi Lilia (f.d.105-108, vol. II). De asemenea în confirmarea vinovăției inculpatului servesc și înscrisurile/actele anexate la materialele cauzei, cum ar fi procesul verbal de cercetare la fața locului din 21.04.2015 (f.d.24-27, vol. I); procesul verbal de ridicare din 22.04.2015 (f.d.28-33, vol. I); procesul verbal de ridicare din 12.05.2015 (f.d.82, vol. I); raportul de expertiză medico-legală cu nr.330 din 08.05.2015 (f.d.141-142, vol. I); raportul de expertiză medico-legală cu nr.329 din 08.05.2015 (f.d.151-152, vol. I).

Verificând legalitatea hotărârii atacate, inclusiv și sub aspectele relatate în cererea de apel înaintată în interesele lui Solcanu Ivan, ce privesc starea de legitimă apărare, instanța de apel a reținut, că temeiurile invocate de apărare nu și-au găsit confirmare în cauza dată, or, starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanța de fond, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, iar acțiunile inculpatului au fost just

încadrate conform art.27,145 alin.(1) Cod penal.

Referitor la versiunea legitimei apărări a inculpatului Solcanu Ivan, invocată cu prilejul declarării apelului împotriva sentinței de condamnare, instanța de apel a considerat-o neconfirmată și în acest sens a menționat că raportând esența textului legislativ stipulat la art.36 Cod penal la circumstanțele cauzei, s-a reținut lipsa legitimei apărări în acțiunile lui Solcanu Ivan, or, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.90/D din 27.04.2015, la Solcanu Ivan s-au determinat excoriații în regiunea gambei stângi, care corespund categoriei de vătămări corporale neînsemnate (f.d.132, vol. II), pe când la Costiceanu Oleg, potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr.94/D din 06.05.2015, se determină traumatism toracic deschis: plagă tăiată de cuțit penetrantă în regiunea cutiei toracice dreaptă, pneumohemotorace pe dreapta, plagă tăiată de cuțit pe torace pe stânga nepenetrantă, plagă tăiată de cuțit în regiunea lombară pe dreapta nepenetrantă, care au apărut în urma acțiunii unui corp ascuțit-tăios, care putea fi și un cuțit, și corespund categoriei vătămarilor corporale grave periculoase pentru viață (f.d.127-128, vol. I), fiind evident faptul, că atât Bologa Vasile, cât și Costiceanu Oleg, au intervenit în conflictul provocat de inculpat, care a încercat să o urce cu forța în automobil pe Sîrbu Alina, ca rezultat ultima a chemat ajutor, iar Bologa Vasile și Costiceanu Oleg s-au apropiat și au tras-o înapoi. E evident faptul, că nici Bologa Vasile și nici Costiceanu Oleg nu aveau arme și nici obiecte folosite în calitate de arme, deci putem concluziona că atacul dacă el a fost, nu era periculos, iar apărarea invocată nu era proporțională cu intensitatea atacului, inculpatul aplicând un cuțit de vânătoare, care îl avea asupra sa.

Instanța de apel a mai menționat că, că în cazul legitimei apărări atacul urmează a fi imediat, adică să se fi dezlănțuit și să se afle în curs de desfășurare, el consumându-se o dată cu încetarea agresiunii. La caz s-a stabilit, că la inculpat sunt excoriații la gambă, leziuni neînsemnate, pe când partea vătămată are trei tăieturi de cuțit care sunt amplasate în regiunea cutiei toracice, precum și în regiunea lombară, fiind evident faptul, că dacă chiar și ar fi persistat un careva atac asupra lui Solcanu Ivan, el deja încetase, or, nu putea Costiceanu Oleg să fie lovit cu cuțitul în spate, adică în regiunea lombară, în timpul atacului asupra lui Solcanu Ivan, fiind evidentă intenția acestuia de al omorî, or, i-a aplicat loviturile deliberat, chiar și din spate, în locurile unde sunt poziționate organele de importanță vitală.

Din probele cercetate atât în prima instanță cât și în instanța de apel, care au fost analizate inclusiv în prezenta decizie, instanța de apel a concluzionat, că vina lui Solcanu Ivan în comiterea faptei imputate prin rechizitoriu, care au fost îndreptate spre lipsirea de viață a lui Costiceanu

Oleg, s-au confirmat, însă acestea nu și-au produs efectul din cauza, că ultimului i-a fost acordat neîntârziat ajutorul medical. De aici a lipsit necesitatea delimitării infracțiunii incriminată lui Solcanu Ivan de alte infracțiuni conexe, prevăzute de art.149 și art.151 alin.(4) Cod penal, după cum solicită partea apărării, or, fapta descrisă în rechizitoriu și reținută în sarcina inculpatului s-a confirmat cu certitudine.

Constatând ca fiind dovedită fapta infracțională comisă de către inculpatul Solcanu Ivan, instanța de judecată, i-a stabilit în baza art.27, 145 alin.(5) Cod penal pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel consideră echitabilă atât categoria pedepsei cât și cuantumul acesteia, stabilite prin sentință inculpatului Solcanu Ivan pentru infracțiunea comisă, ținându-se cont de faptul, că legea la sancțiunea articolului aplicat nu prevede alternative, legislatorul reglementând doar privațiunea de libertate pentru respectiva infracțiune, care este catalogată ca deosebit de gravă.

5. *Decizia instanței de apel*, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, care invocând temei pentru recurs *pct. 12* din dispozițiile art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Solcanu Ivan să fie achitat.

5.1 *În motivarea recursului avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului a indicat că:*

- atât prima instanță, cât și instanța de apel nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare, mai mult ca atât, le-a respins ca nefondate apreciindu-le critic, susținând cu orice preț argumentele învinuirii. Nu au apreciat just probele pe cauză care sunt suficiente, directe, utile, care în ansamblu coroborează între ele și care confirmă că inculpatul nu a săvârșit infracțiunea ce i se impută;

- instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 101 alin.(3) Cod procedură penală;

- motivarea soluției precum că probele administrate în cumul cu alte documente ale cauzei penale, care coroborează cu declarațiile inculpatului, ale declarațiilor martorilor, formează un ansamblu probator ce pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Solcanu Ivan pe art. 27,145 alin. (1) Cod penal, nu corespunde materialelor cauzei;

- consideră că pe parcursul examinării cauzei atât în prima instanță precum și în instanța de apel nu au fost prezentate probe suficiente, directe, utile, care în ansamblu coroborează între ele și care ar confirma că inculpatul a săvârșit infracțiunea ce i se impută;

- instanțele incorect au reținut că vina inculpatului este dovedită prin declarațiile martorilor și materialele dosarului și a calificat acțiunile ei în baza art. 27,145 alin. (1) Cod penal;

- consideră, că instanțele necesitau să cerceteze multilateral, complet și obiectiv circumstanțele infracțiunii săvârșite, în special privind clarificarea intenției inculpatului și a motivelor omorului;

- pe parcursul examinării cauzei, s-a stabilit că inculpatul nu a avut intenția de a curma viața lui Costicenu Oleg, deoarece ei nu se cunoșteau, nu existau careva relații între cei doi. În seara cu pricina pentru prima dată l-a văzut. S-a stabilit însă cu certitudine că a fost un conflict, care mai multe persoane ce se odihneau în seara cu pricina în gospodăria lui Costiceanu Oleg, au năvălit asupra inculpatului, fapt stabilit în cadrul examinării cauzei penale. Ei l-au doborât la pământ și îl loveau cu picioarele peste părțile corpului, fapt confirmat și prin raportul de expertiză medico-legală nr.90/D din 28.04.2015, (f.d.151-152). Potrivit raportului sus nominalizat, reiese că la inculpat, au fost depistate excoriații în regiunea gambei stângi, care au apărut în urma acțiunii unor corpuri dure-contondente, având suprafețe de acțiune limitate, care puteau fi și picioarele, probabil în timpul și circumstanțele indicate;

- consideră că trebuie de apreciat critic atât declarațiile părții vătămate precum și a martorilor acuzării, care au spus că ei nu l-au lovit pe inculpat, ci numai "s-au întins", însă specialistul a dat concluzii din care reiese că numai el spune adevărul. Inculpatul Solcanu Ivan a fost nevoit să scotă cuțitul, care se afla în scurta sa și care îl purta permanent cu sine, deoarece era șofer de cursă lungă. Inculpatul a menționat, că a fost lovit cu picioarele de acele persoane necunoscute și el a fost nevoit să scoată cuțitul ca să se apere, considerând că dacă îl vor vedea la el în mână îl vor lăsa în pace;

- a invocat că mâna în care ținea cuțitul a ridicat-o de-asupra capului și mătăhăia cu el ca să-i sperie să îl lase în pace, să nu-i mai aplice lovituri. Dar reieșind din faptul că el își proteja capul de lovituri și nu se uita în ce direcție mătăhăia cu cuțitul, s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat;

- consideră că inculpatul necesită a fi achitat, deoarece în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- raportând, considerațiunile teoretice, la circumstanțele cauzei și cumulul de probe, se constată că, anume martorii acuzării Bologa Vasile, Costiceanu Vadim, precum și partea vătămată au inițiat bătaia, iar inculpatul s-a apărat, fiind nevoit să se apere cu cuțitul, deoarece nu avea șanse să scape din mâinile lor. Aceste fapte au fost dovedite prin declarațiile date de el în calitate de inculpat, precum și a martorului acuzării- Verhovețchi Lilia, care cu lux de amănunte a relatat toate circumstanțele pe cauza dată, precum și prin probele scrise și anume rapoartele de expertiză nr.90/D și 94/D;

- analizând declarațiile martorilor acuzării precum și ale inculpatului, a ajuns la concluzia, că din declarațiile acestora, nu se poate deduce vinovăția lui așa cum se indică atât în sentință precum și în decizia instanței de apel;

- consideră că învinuirea adusă nu și-a găsit oglindire, precum și organul de urmărire penală nu au prezentat probe în sensul dat. Acuzatorul de stat în rechizitoriu, în prima instanță nu a combătut cu nici o probă circumstanțele invocate de inculpat încă în faza urmăririi penale că el a fost agresat fizic de către mai multe persoane și anume că eu m-am aflat în legitima apărare.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului Rusnac Aliona în numele inculpatului menționând că acesta urmează a fi declarata inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere

al coroborării lor.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (pct. 1., 2. din decizie), prima instanță:

a) adoptând soluția de condamnare a inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită;

Or, prima instanță urma să aprecieze circumstanțele cazului produs prin prisma tuturor acțiunilor participanților și să formuleze o concluzie certă fără dubii, că inculpatul a avut scopul să-l omoare pe Costiceanu Oleg, premeditat a pregătit săvârșirea acestei infracțiuni. În cazul în care scopul nu a fost dus pînă la capăt, motivele trebuie să fi fără dubii veritabile independente de voința făptuitorului, ceea ce în speță nu s-a stabilit.

b) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu, nefiind clar care probe au fost puse la baza sentinței de condamnare și care au fost respinse;

c) a depășit limitele învinuirii formulate or, a constatat în acțiunile inculpatului prezența elementelor constitutive din art. 27, 145 alin. (1) Cod penal – cauzându-i o dereglare a sănătății de lungă durată, vătămări neincriminate ultimului și care nu se regăsesc în raportul de expertiză nr. 94/D din 03.05.2015,

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive

legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări.

Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal;

b) a statuat în descriptiv, confuz și neclar, că instanța de fond just a stabilit starea de fapt și de drept, apoi a constatat o altă faptă în acțiunile inculpatului, indicând sumar și inconcret că Solcanu a scos din buzunarul său cuțitul și ia aplicat mai multe lovituri lui Costiceanu Oleg în timpul conflictului apărut între ei, cu implicarea și altor persoane, respectiv, intenția inculpatului a fost una spontană simplă, realizată imediat după conflictul

iscat, iar prin dispozitiv a dispus divergent menținerea sentinței fără modificări;

c) a depășit limitele învinuirii, deoarece a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și conform semnului calificativ - cauzându-i o dereglare a sănătății de lungă durată, vătămări neincriminate ultimului și care nu se regăsesc în raportul de expertiză nr. 94/D din 03.05.2015;

d) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu, nefiind clar care probe au fost puse la baza sentinței de condamnare și care au fost respinse;

e) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de apărător, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3.1 și 5.1 din prezenta decizie, în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să indice la caz că latura obiectivă a omorului se realizează prin uciderea unei persoane, adică prin orice activitate ilegală care pricinuieste moartea unui om.

În aceeași ordine de idei, este important de remarcat că omorul săvârșit cu premeditare presupune întrunirea concomitentă a trei condiții: 1) trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării infracțiunii; 2) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale; 3) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei.

Referitor la prima condiție de acest gen, pentru a considera omorul ca fiind săvârșit cu premeditare, este necesar să se constate că luarea hotărârii de a săvârși omorul a premers (a precedat) cu o anumită perioadă de timp săvârșirea faptei.

Cât privește cea de-a doua condiție de realizare a premeditării, aceasta presupune, în esență, că hotărârea infracțională este luată după un prealabil examen comparativ al motivelor pozitive și negative, precum și al rezultatelor ilicite dorite și nedorite de subiect.

Premeditarea nu trebuie echivalată cu intenția premeditată. Pentru a exista premeditarea nu este suficient ca făptuitorul să fi luat pur și simplu mai dinainte hotărârea de a omorî.

Esențial pentru încadrarea juridică a faptei inculpatului, după caz, în

tentativă de omor calificat în baza art. 27 raportat la art. 145 alin. (1) Cod penal, este stabilirea formei și modalității vinovăției cu care a fost săvârșită fapta.

În cazul tentativei de omor inculpatul trebuie să acționeze cu intenția de ucidere. Este adevărat, că obiectul folosit de către inculpat și partea corpului care a suferit leziunile corporale indică asupra pericolului care putea fi provocat părții vătămate, însă și în acest caz, făptuitorul trebuie să acționeze cu intenția de omor.

În speță, prin probele cercetate, precum și declarațiile inculpatului, a părții vătămate și a martorilor nu rezultă cu certitudine că inculpatul Solcanu Ivan, în virtutea unui conflict iscat spontan între inculpat și partea vătămată (*care pentru prima dată în ziua celor întâmplate inculpatul și partea vătămată s-au cunoscut pentru prima dată*), în prezența și a altor persoane, a pregătit și și-a realizat intenția sa de omor al cet. Costiceanu Oleg.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit nu poate reține la caz concluzia instanței de fond care a indicat că acțiunile infracționale ale lui Solcanu Ivan îndreptate către lipsirea de viață a lui Costiceanu Oleg, nu și-a produs efectul din cauza că ultimului i-a fost acordat neîntârziat ajutorul medical, or, din declarațiile martorilor se constată că a apărut un conflict spontan în care au fost implicate mai multe persoane în timpul căruia, Solcanu Ivan a scos cuțitul cel avea la el și a acționat (*momentul loviturilor nu l-a văzut nimeni, afară fiind întuneric*), lovind partea vătămată.

Mai mult inculpatul în prima instanță a declarat că, *a scos cuțitul cel avea asupra sa și pe care îl purta permanent, deoarece a fost doborât la pământ și a acționat fără să vadă în direcția cui, iar după ce s-a eliberat a fugit spre traseu, a stopat un automobil de ocazie și aplecat la Bălți.*

În acest context sunt notabile circumstanțele cauzei, care confirmă faptul apariției a unui conflict spontan între inculpatul Solcanu Ivan și partea vătămată Costiceanu Oleg, inclusiv cu implicarea și a altor persoane, în rezultatul cărui, Solcanu Ivan a scos cuțitul pe care îl avea la sine și i-a aplicat trei lovituri ultimului în regiunea spatelui, care se califică prin raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 94/D din 03./05.2015, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit stabilește că instanța de fond nemotivat a concluzionat că „ *Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei penale și analizând probele acumulate în totalitatea lor, instanța de judecată conchide că starea de fapt stabilită precum și dovedit că inculpatul a săvârșit tentativă de omor a unei persoane, care din cauze independente de voința făuritorului, aceasta nu și-a produs efectul, acțiunile care instanța le califică conform art. 27, 145 alin.(1) Cod penal*”.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, precum și a constatării clare a faptelor comise și întrunirea elementelor infracțiunilor incriminate, precum și calificării juridice corespunzătoare a faptelor comise, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice din nou și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, să dea răspuns la toate cerințele și argumentele apelanților ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 7 al prezentei decizii și ca urmare să

pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Rusnac Aliona în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 martie 2020, în cauza penală în privința lui *Solcanu Ivan xși* dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena